

หน่วยที่ 2 วัตถุดิบและการบันทึกรายการ

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและประเภทของวัตถุตีบ
2. การรับจ่ายวัตถุตีบ
3. การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุตีบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและแบบต่อเนื่อง
4. บัตรวัตถุตีบ

ความหมายและประเภทของวัตถุดิบ

วัตถุดิบ (Materials) หมายถึง ส่วนผสมหรือส่วนประกอบสำคัญในการผลิตที่จะถูกเปลี่ยนสภาพกลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials)
2. วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials)

วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials)

วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป และเป็นส่วนสำคัญที่คิดเป็นต้นทุนของหน่วยที่ผลิต เช่น

ไม้แปรรูป เป็น วัตถุดิบทางตรง ในการผลิต เฟอร์นิเจอร์

ผ้า เป็น วัตถุดิบทางตรง ในการผลิต เสื้อผ้าสำเร็จรูป

ดินเหนียว เป็น วัตถุดิบทางตรง ในการผลิต ผลิตภัณฑ์เซรามิก

ผลไม้ เป็น วัตถุดิบทางตรง ในการผลิต น้ำผลไม้

วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials)

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป แต่ใช้ในปริมาณไม่มาก วัตถุดิบทางอ้อมถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต เช่น

ตะปู กาว สกรู เป็น วัตถุดิบทางอ้อม ในการผลิต เฟร์นิเจอร์

ด้าย กระดุม ซิป ตะขอ เป็น วัตถุดิบทางอ้อม ในการผลิต เสื้อผ้าสำเร็จรูป

สี น้ำมันชักเงา เป็น วัตถุดิบทางอ้อม ในการผลิต ผลิตภัณฑ์เซรามิก

น้ำตาล เป็น วัตถุดิบทางอ้อม ในการผลิต น้ำผลไม้

ในการพิจารณาว่ารายการใดเป็นวัตถุดิบทางตรงหรือวัตถุดิบทางอ้อมนั้น ต้องพิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ วัตถุดิบทางตรงนั้นต้องเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการผลิตสินค้าโดยตรง สามารถคำนวณเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์หรือสินค้าได้โดยง่าย หากขาดปัจจัยข้อหนึ่งข้อใดย่อมถือว่ารายการนั้นเป็นวัตถุดิบทางอ้อม

การรับจ่ายวัตถุดิบ

การรับจ่ายวัตถุดิบ คือ การจัดหาวัตถุดิบ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบทางตรงหรือวัตถุดิบทางอ้อม เพื่อให้มีวัตถุดิบในปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของแผนกผลิต การดำเนินการต้องทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพ มีต้นทุนต่ำ ตรงตามความต้องการของแผนกผลิตหรือแผนกอื่นที่ต้องการใช้และภายในกำหนดเวลาที่แผนกต่างๆ ต้องการ รวมทั้งการตรวจรับวัตถุดิบการเก็บรักษาและการควบคุมวัตถุดิบ การส่งคืนวัตถุดิบให้กับผู้ขาย การเบิกวัตถุดิบไปใช้ในการผลิต การส่งคืนวัตถุดิบให้กับแผนกคลังสินค้า และการชำระหนี้ค่าวัตถุดิบ

ขั้นตอนทุกขั้นตอน ต้องทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต หรือวัตถุดิบถูกยักยอก และต้องมีการจัดทำเอกสาร โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิง

การรับจ่ายวัตถุดิบ

ในการจัดหาวัตถุดิบ กิจกรรมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ จะมีแผนกจัดซื้อ (Purchasing Department) ทำหน้าที่ในการจัดซื้อวัตถุดิบ ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดซื้อ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและระเบียบที่กิจการกำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงื่อนไข คุณภาพของวัตถุดิบ และราคาของวัตถุดิบที่จะทำการจัดซื้อ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อวัตถุดิบ ประกอบด้วย

1. ใบขอซื้อ (Purchase Requisition/PR)
2. ใบสั่งซื้อ (Purchase Order/PO)
3. ใบรายงานการรับของ (Receiving Report/RR)

การขอซื้อ

เมื่อวัตถุดิบในแผนกคลังสินค้าใกล้หมดหรือถึงจุดสั่งซื้อ (จุดสั่งซื้อคือจุดที่เตือนให้ทราบว่าถึงกำหนดที่จะสั่งซื้อวัตถุดิบเพื่อมาแทนวัตถุดิบที่ใช้หมดไป) ผู้ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลวัตถุดิบ จะจัดทำเอกสารคือใบขอซื้อ (Purchase Requisition/PR) ขึ้น 3 ฉบับ โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกจัดซื้อ (ต้นฉบับ)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

D B M
E J N C
A
Y F K
H T R
P W X O Z S
Q V

ตัวอย่างใบขอซื้อ

บริษัท พรเทพการผลิต จำกัด
ใบขอซื้อ
(Purchase Requisition)

เล่มที่ 02
เลขที่ 0010

วันที่ 2 พฤษภาคม 25X1

ถึง แผนกจัดซื้อ

โปรดสั่งซื้อสินค้าตามจำนวนต่อไปนี้ โดยให้จัดส่งมาให้ภายในวันที่ 16 พฤษภาคม 25X1

ลำดับ	ชนิดของสินค้า	จำนวน	หมายเหตุ
1	ผ้าฝ้ายสีน้ำเงิน	100 หลา	TF071
2	ผ้าไหม 2 เส้น สีเหลืองทอง	50 หลา	TS024

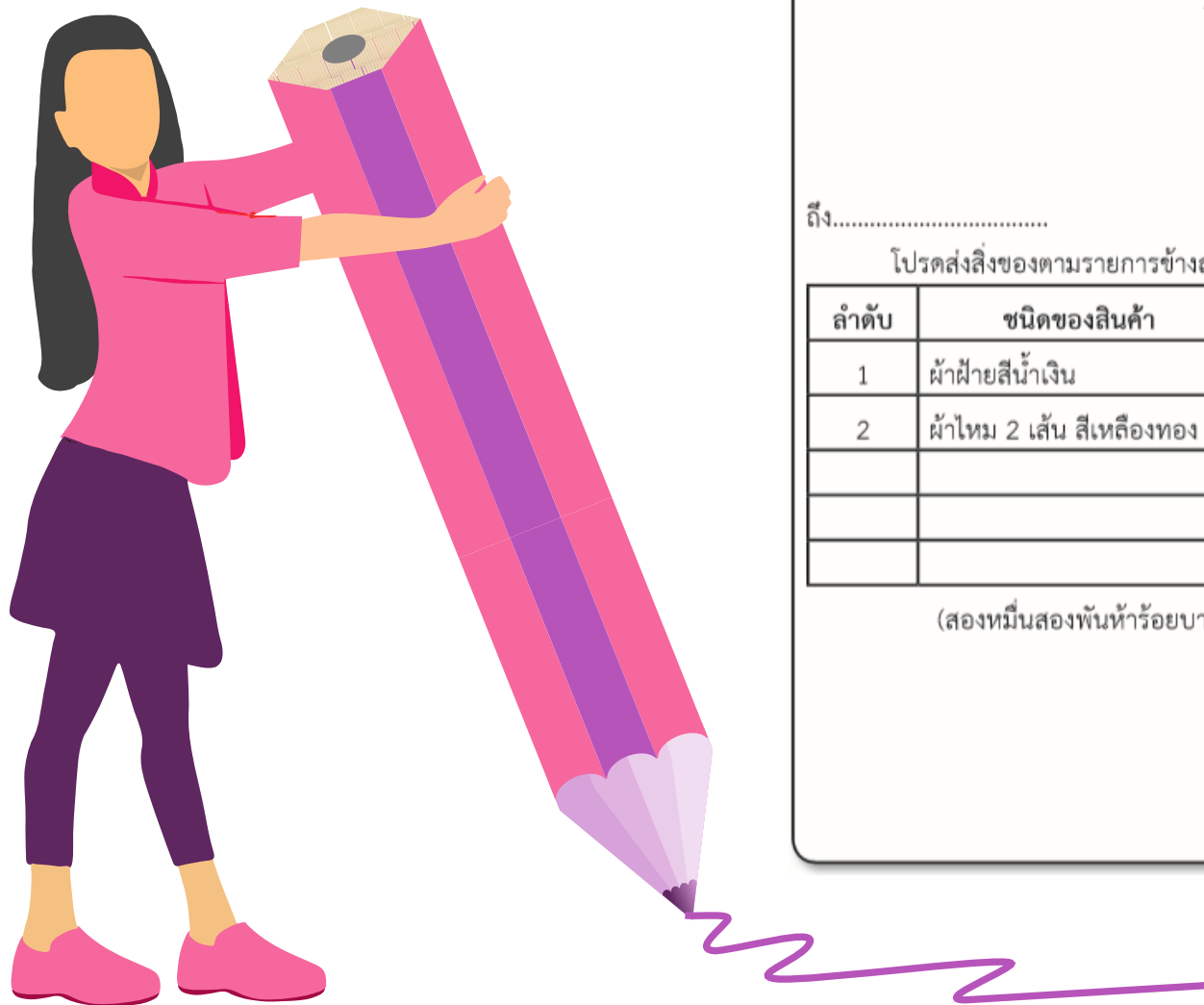
สำล
(นางสาวสำลี บัวศรี)
ผู้ขออนุมัติซื้อ

ปราโมทย์
(นายปราโมทย์ ปลอดภัย)
ผู้อนุมัติ

การสั่งซื้อ

เมื่อแผนกจัดซื้อได้รับใบสั่งซื้อจากแผนกคลังสินค้า จะนำเสนอเพื่อขออนุมัติจากผู้มีอำนาจ หากไม่ได้รับอนุมัติจะส่งเรื่องคืนแผนกคลังสินค้า เพื่อทบทวน หากได้รับอนุมัติจะติดต่อกับผู้ขาย หลายๆ รายเพื่อให้เสนอราคา และจัดทำเอกสารคือใบสั่งซื้อ (Purchase Order/PO) ขึ้น 5 ฉบับ โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้ผู้ขาย (ต้นฉบับ)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)
- ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกรับสินค้า (สำเนา)
- ฉบับที่ 4 ส่งให้แผนกคลังสินค้า (สำเนา)
- ฉบับที่ 5 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

ตัวอย่างใบสั่งซื้อ

บริษัท พรเทพการผลิต จำกัด

5 ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Tel. 0-2954-00XX, Fax. 0-2954-10XX

เล่มที่ 05

เลขที่ 0101

ใบสั่งซื้อ

(Purchase Order)

วันที่ 6 พฤษภาคม 25X1

ถึง.....

โปรดส่งสิ่งของตามรายการข้างล่างนี้ มายังบริษัท ภายในวันที่ 14 พฤษภาคม 25X1

ลำดับ	ชนิดของสินค้า	จำนวน	ราคาต่อหน่วย		จำนวนเงิน		หมายเหตุ
1	ผ้าฝ้ายสีน้ำเงิน	100 หลา	110	-	11,000	-	
2	ผ้าไหม 2 เส้น สีเหลืองทอง	50 หลา	230	-	11,500	-	
(สองหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน)				รวมเงิน	22,500	-	

ឧបសគ្គ

(นางวรรณ วงศ์วิวัฒน์)

หัวหน้าแผนกจัดซื้อ

การตรวจรับวัตถุดิบ

เมื่อแผนกตรวจรับสินค้าได้รับวัตถุดิบ จะตรวจสอบกับใบขอซื้อที่ได้รับจากแผนกจัดซื้อในเรื่องของคุณภาพ ราคา และปริมาณ เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจะจัดทำเอกสารคือ ใบรายงานการรับของ(Receiving Report/RR) ขึ้น 5 ฉบับ โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้ผู้ขาย (สำเนา)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกคลังสินค้า (สำเนา) พร้อมวัตถุดิบ
- ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกจัดซื้อ (สำเนา)
- ฉบับที่ 4 ส่งให้แผนกบัญชี (สำเนา)
- ฉบับที่ 5 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (ต้นฉบับ)

D B M
E J N C
A
K
Y F G
H T R
P W X O Z S
Q V

ตัวอย่างใบรายงานการรับของ

บริษัท พรเทพการผลิต จำกัด

ใบรายงานการรับของ

(Receiving Report)

เลขที่ 0191

วันที่ 14 พฤษภาคม 25X1

อ้างอิง (Ref 1) : ใบขอซื้อ เลขที่ 02/0010

อ้างอิง (Ref 2) : ใบสั่งซื้อ เลขที่ 05/0101

ข้าพเจ้าได้รับสินค้าดังต่อไปนี้ ตามใบส่งของเลขที่ 45/072

ลำดับ	ชนิดของสินค้า	จำนวน	รหัสพัสดุ	สถานที่เก็บ
1	ผ้าฝ้าย	100 หลา	TF071	แผนกเสื้อผ้าบุรุษ
2	ผ้าไหม	50 หลา	TS024	แผนกเสื้อผ้าสตรี

ผู้รับของ สมบุรณ์

(นายสมบุรณ์ พูลสุข)

ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกตรวจรับสินค้า

การส่งคืนวัตถุดิบให้กับผู้ขาย

ในกรณีที่แผนกตรวจรับสินค้า ทำการตรวจรับวัตถุดิบที่ได้รับจากผู้ขายสินค้าแล้วพบว่า วัตถุดิบมีคุณลักษณะหรือคุณภาพไม่ตรงกับที่แผนกจัดซื้อได้สั่งซื้อไป หรือวัตถุดิบมีตำหนิ แตกหัก หรือเสียหายแผนกตรวจรับสินค้าจะต้องแจ้งให้แผนกจัดซื้อทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการส่งวัตถุดิบคืนให้ผู้ขายสินค้าการคืนวัตถุดิบอาจคืนทั้งหมดหรือคืนบางส่วน แผนกจัดซื้อจะจัดทำเอกสารคือ ใบหักหนี้(Debit Memorandum/Dr.Memo) และใบส่งคืนวัตถุดิบ ขึ้น 3 ฉบับ (ชุด) โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกบัญชี (ต้นฉบับ)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกตรวจรับสินค้า (สำเนา)
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

การเก็บรักษา และ ควบคุมวัตถุดิบ

เมื่อแผนกคลังสินค้าได้รับวัตถุดิบจากแผนกตรวจรับสินค้า พร้อมใบรายงานการรับของแล้วแผนกคลังสินค้าจะทำการตรวจสอบรายการวัตถุดิบที่ได้รับมาว่าถูกต้องตรงกับใบรายงานการรับของหรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือได้รับวัตถุดิบไม่ครบถ้วน จะได้ทำการทักท้วงหากถูกต้องแล้วจะทำการบันทึกที่รายละเอียดวัตถุดิบที่รับเข้ามาลงในบัตรวัตถุดิบ และดำเนินการจัดเก็บและจัดเรียงให้เป็นหมวดหมู่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้หรือพร้อมส่งให้แผนกผลิตต่อไป

[illegible]

รหัส :

ຈຸດສັງຂັດ :

รับ

จ่าย

ยอดคงเหลือ

เดือน

วันที่

จำนวน
หน่วย

@

จำนวน
เงิน

จำนวน
หน่วย

@

จำนวน
เงิน

จำนวน
หน่วย

@

จำนวน
เงิน

การเบิกวัสดุดิบ

เมื่อแผนกผลิต หรือแผนกงานใดๆ แจ้งความต้องการใช้วัสดุดิบมายังแผนกคลังสินค้า แผนกคลังสินค้าจะจัดเตรียมวัสดุดิบตามที่ขอเบิกพร้อมกับจัดทำเอกสารคือ ใบเบิกวัสดุดิบ ขึ้น 3 ฉบับ โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกบัญชี (ต้นฉบับ)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกผลิต (สำเนา) พร้อมวัสดุดิบ
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

การส่งคืนวัตถุดิบให้กับแผนกคลังสินค้า

เมื่อแผนกผลิตหรือแผนกอื่นๆ ได้รับวัตถุดิบที่ขอเบิกจากแผนกคลังสินค้าแล้ว จะทำการตรวจสอบหากพบว่าวัตถุดิบที่ได้รับมาไม่ตรงกับที่ขอเบิกไป หรืออาจเบิกวัตถุดิบมากเกินไป จะต้องดำเนินการส่งคืนวัตถุดิบให้กับแผนกคลังสินค้า โดยจัดทำเอกสารคือ ใบนำส่งคืนวัตถุดิบ จำนวน 3 ฉบับ พร้อมกับวัตถุดิบ โดย

- ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกบัญชี (ต้นฉบับ)
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกคลังสินค้า (สำเนา) พร้อมวัตถุดิบ
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เป็นหลักฐาน (สำเนา)

การจ่ายชำระหนี้ค่าวัตถุดิบ

ในกรณีที่กิจการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ แผนกบัญชีและการเงินจะต้องพิจารณาเงื่อนไขหรือข้อตกลงในการซื้อวัตถุดิบ เช่น กำหนดเวลาชำระหนี้ ส่วนลดรับ (ถ้ามี) ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของกิจการ

โดยปกติผู้ขายจะส่งใบขอเรียกเก็บเงิน (ใบวางบิล) มาให้กิจการ เมื่อแผนกบัญชีและการเงินได้รับแล้ว จะต้องตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น ใบสั่งซื้อ ใบรายงานการรับของใบกำกับสินค้า หรือใบกำกับภาษี เป็นต้น และพึงระมัดระวังในกรณีที่กิจการส่งคืนวัตถุดิบหรือขอส่วนลดกรณีวัตถุดิบชำรุดหรือไม่ตรงตามที่สั่งซื้อ

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและแบบต่อเนื่อง

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบคงเหลือ

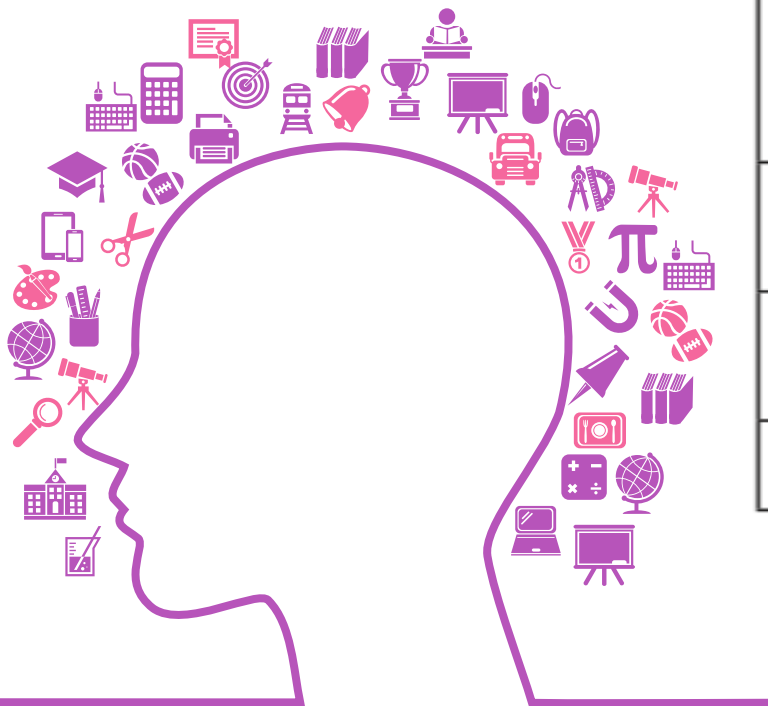
เหมือนกับการบันทึกรายการเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือของกิจการซื้อขายสินค้า ซึ่งมี 2 วิธี คือ

1. วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)
2. วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory Method)

การบันทึกรายการเกี่ยวกับ วัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้า คงเหลือแบบสิ้นงวด

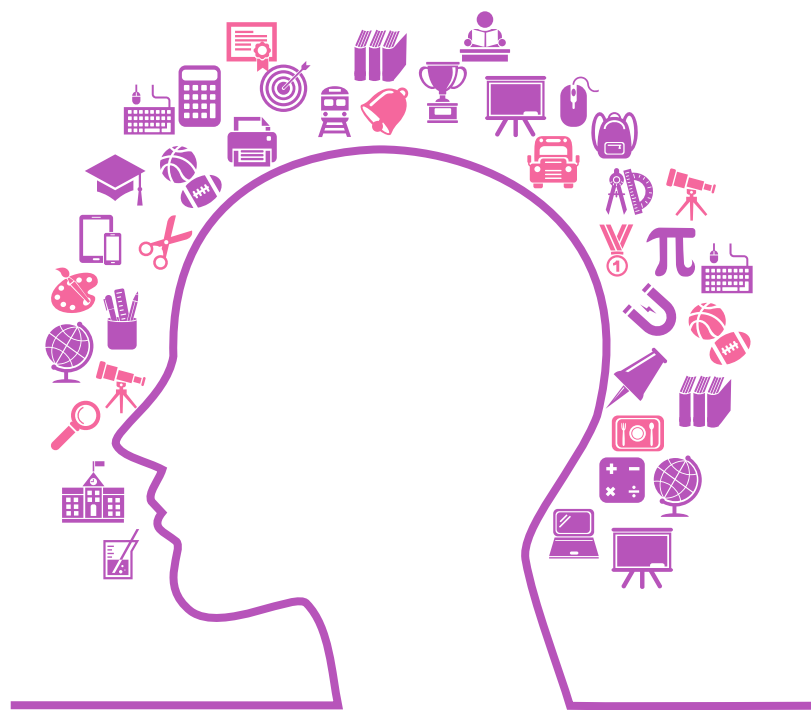
วิธีนี้กิจการจะบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบ ในบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น ซื้อวัตถุดิบ ค่าขนส่งเข้าส่งคืนวัตถุดิบ ส่วนลดรับ การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบแยกออกจากกัน ทำให้กิจการไม่ทราบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ ดังนั้นเมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องตรวจนับวัตถุดิบคงเหลือ และคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ ตามวิธีที่กิจการเลือกใช้ ตามมาตรฐานการบัญชี ข้อดีของวิธีนี้คือประหยัดเวลาในการบันทึกบัญชี ข้อเสียคือกิจการจะไม่ทราบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งการบันทึกรายการแบ่งออกเป็น 2 กรณีคือกรณีกิจการไม่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและกรณีกิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เงินสด XX
2	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินสด	เดบิต เงินสด XX เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ XX	เดบิต เงินสด XX เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ XX ภาษีซื้อ XX
3	จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบ เช่น ค่าขนส่งวัตถุดิบ ค่าภาษีขาเข้า ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า	เดบิต ค่าขนส่งเข้า XX ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า XX ฯลฯ เครดิต เงินสด XX	เดบิต ค่าขนส่งเข้า XX ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า XX ฯลฯ เครดิต เงินสด XX
4	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ XX ภาษีซื้อ XX เครดิต เจ้าหนี้การค้า XX
5	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ XX ภาษีซื้อ XX
6	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้การค้า ไม่ได้ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX

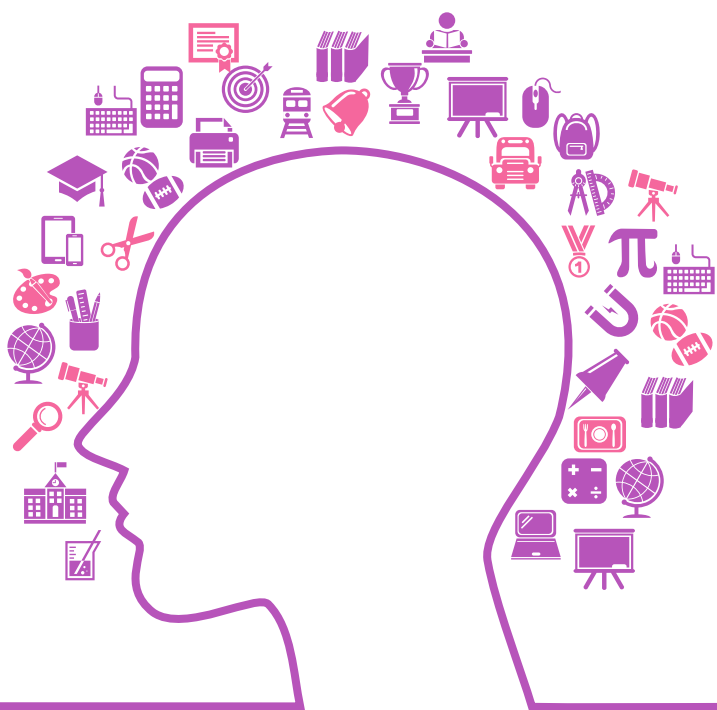
การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด

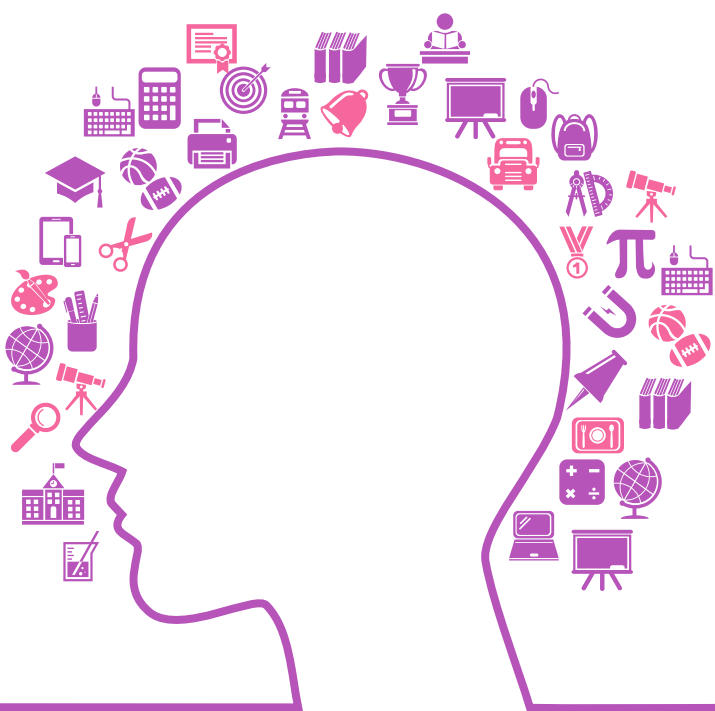
ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
7	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้การค้าได้ ส่วนลด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX ส่วนลดรับ XX	เดบิต เจ้าหนี้การค้า XX เครดิต เงินสด XX ส่วนลดรับ XX
8	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการผลิต	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
9	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการผลิต	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
10	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลัง เนื่องจากใช้ไม่หมด	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
11	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง เนื่องจากใช้ไม่หมด	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
12	ตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบ คงเหลือปลายงวด	เดบิต วัตถุดิบปลายงวด XX เครดิต ต้นทุนการผลิต XX	เดบิต วัตถุดิบปลายงวด XX เครดิต ต้นทุนการผลิต XX
13	บันทึกรายการปิดบัญชีวัตถุดิบ คงเหลือต้นงวด	เดบิต ต้นทุนการผลิต XX เครดิต วัตถุดิบต้นงวด XX	เดบิต ต้นทุนการผลิต XX เครดิต วัตถุดิบต้นงวด XX

ตัวอย่างที่ 1

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดกรณีกิจการไม่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและกรณีกิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	
25X1 ก.ย. 2	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสดราคา 15,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 %	เดบิต	ซื้อวัตถุดิบ 15,000 เครดิต เงินสด 15,000	เดบิต	ซื้อวัตถุดิบ 15,000 ภาษีซื้อ 1,050 เครดิต เงินสด 16,050
4	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเมื่อวันที่ 2 กันยายน 25X1 ราคา 2,500 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 % ได้รับเงินสดทันที	เดบิต	เงินสด 2,500 เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ 2,500	เดบิต	เงินสด 2,675 เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ 2,500 ภาษีซื้อ 175
7	จ่ายค่าขนส่งวัตถุดิบ 250 บาท	เดบิต	ค่าขนส่งเข้า 250 เครดิต เงินสด 250	เดบิต	ค่าขนส่งเข้า 250 เครดิต เงินสด 250

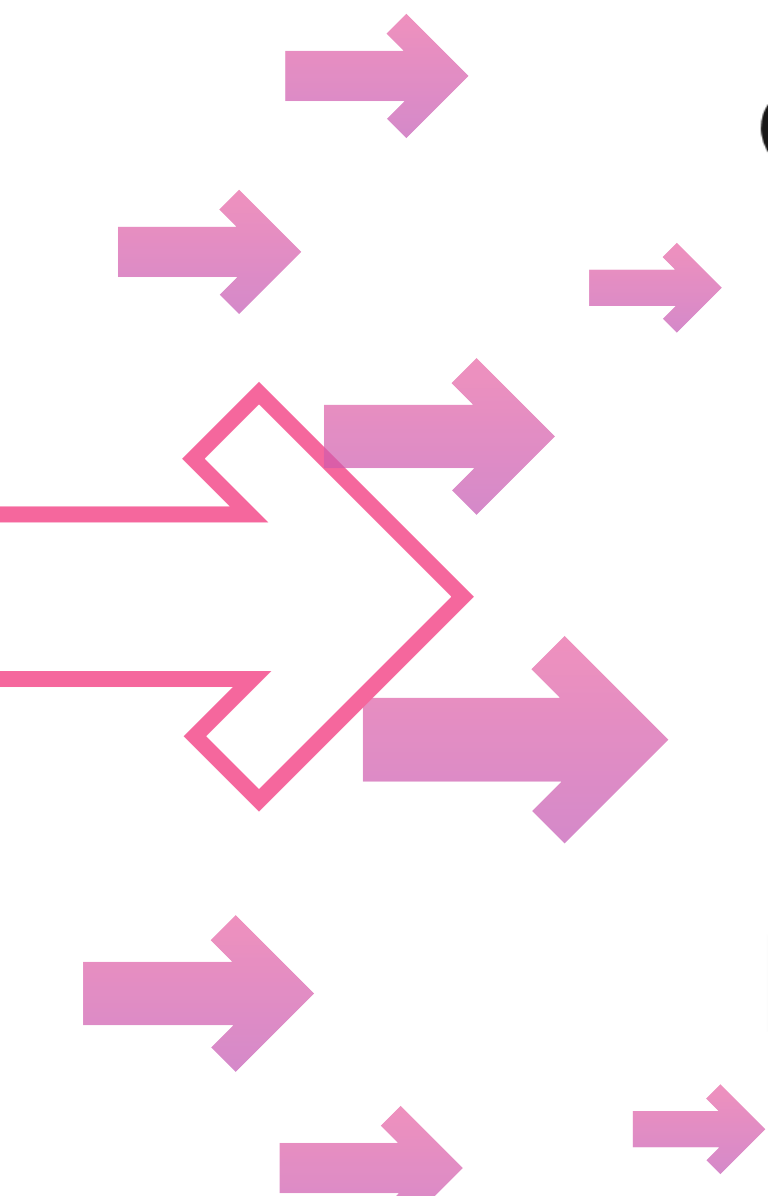
ว.ด.ป.	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
25X1 ก.ย. 14	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อจากร้านพอเพียง ราคา 30,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, n/30	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ 30,000 เครดิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 30,000	เดบิต ซื้อวัตถุดิบ 30,000 ภาษีซื้อ 2,100 เครดิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 32,100
15	ส่งคืนวัตถุดิบให้ร้านพอเพียงราคา 1,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 %	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 1,000 เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ 1,000	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 1,070 เครดิต ส่งคืนวัตถุดิบ 1,000 ภาษีซื้อ 70
23	จ่ายชำระหนี้ให้ร้านพอเพียง ทั้งหมด	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 29,000 เครดิต เงินสด 28,420 ส่วนลดรับ 580	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-ร้านพอเพียง 31,030 เครดิต เงินสด 30,450 ส่วนลดรับ 580
25	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการ ผลิต	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
27	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
28	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลังเนื่องจาก ใช้ไม่หมด	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
29	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลังเนื่องจาก ใช้ไม่หมด	ไม่บันทึกบัญชี	ไม่บันทึกบัญชี
30	ตรวจนับและคำนวณต้นทุนวัตถุดิบ คงเหลือปลายงวด จำนวน 24,300 บาท	เดบิต วัตถุดิบปลายงวด 24,300 เครดิต ต้นทุนการผลิต 24,300	เดบิต วัตถุดิบปลายงวด 24,300 เครดิต ต้นทุนการผลิต 24,300
	บันทึกรายการปิดบัญชีวัตถุดิบ คงเหลือ(ต้นงวด) ซึ่งมีจำนวน 21,000 บาท	เดบิต ต้นทุนการผลิต 21,000 เครดิต วัตถุดิบต้นงวด 21,000	เดบิต ต้นทุนการผลิต 21,000 เครดิต วัตถุดิบต้นงวด 21,000

การคำนวณวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต-วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด
การคำนวณวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต คำนวณได้ดังนี้

$$\text{วัตถุดิบใช้ไปในการผลิต} = \text{วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด}$$

↓

$$\text{ซื้อสุทธิ} = \text{ซื้อวัตถุดิบ} + \text{ค่าขนส่งเข้า} - \text{ส่งคืนวัตถุดิบ} - \text{ส่วนลดรับ}$$

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X1 กิจการอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งมีวัตถุดิบคงเหลือยกมา 5,600 บาท ในระหว่างปี ซื้อวัตถุดิบ 12,000 บาท จ่ายค่าขนส่ง 200 บาท ต่อมาส่งคืนวัตถุดิบราคา 1,200 บาท เนื่องจากรุ่นไม่ตรงตามที่สั่งซื้อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1 ซึ่งเป็นวันปิดบัญชี กิจการได้ทำการตรวจนับ และคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือได้จำนวน 3,400 บาท

ให้ทำ คำนวณวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต

$$\begin{aligned}\text{ซื้อสุทธิ} &= \text{ซื้อวัตถุดิบ} + \text{ค่าขนส่งเข้า} - \text{ส่งคืนวัตถุดิบ} - \text{ส่วนลดรับ} \\ &= 12,000 + 200 - 1,200 \\ &= 11,000 \text{ บาท}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{วัตถุดิบใช้ไปในการผลิต} &= \text{วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด} \\ &= 5,600 + 11,000 - 3,400 \\ &= 13,200 \text{ บาท}\end{aligned}$$

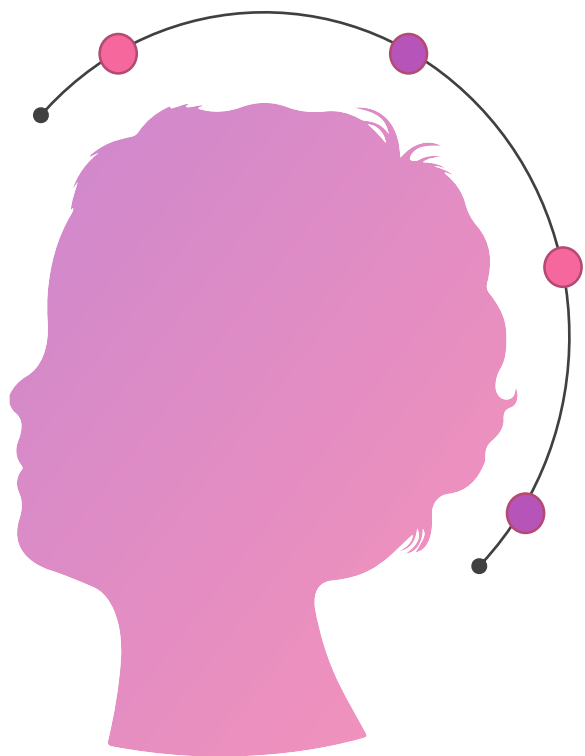
การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือ แบบต่อเนื่อง

วิธีนี้กิจการจะบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบ ในบัญชีวัตถุดิบ เช่น ซื้อวัตถุดิบ ค่าขนส่งเข้า ส่งคืนวัตถุดิบ ส่วนลดรับ การเบิกวัตถุดิบไปใช้ในการผลิตหรือการรับคืนวัตถุดิบที่เหลือจากการผลิต ดังนั้นบัญชีวัตถุดิบจะแสดงรายการเคลื่อนไหวของวัตถุดิบตลอดเวลา ข้อดีของวิธีนี้คือทำให้กิจการทราบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ ณ วันใดวันหนึ่ง ข้อเสียคือ เสียเวลาในการบันทึกบัญชี การบันทึกรายการแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีกิจการไม่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และกรณีกิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

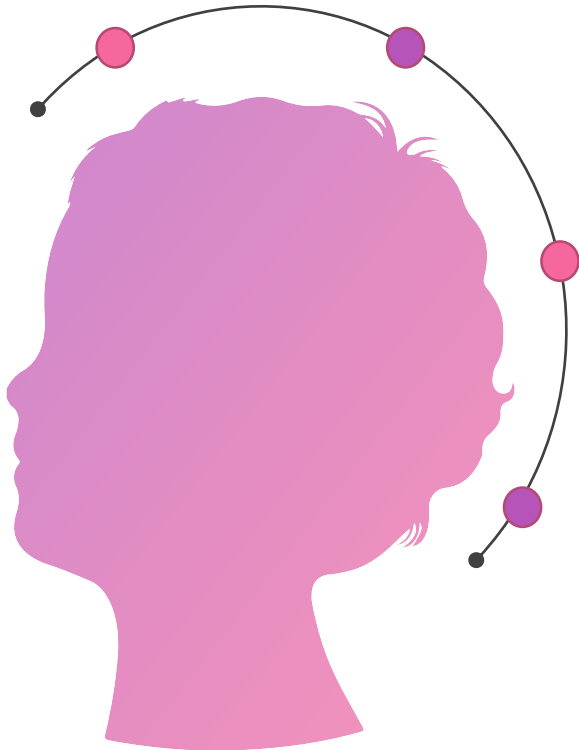
ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม			การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		
1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด	เดบิต	วัตถุดิบ	XX	เดบิต	วัตถุดิบ	XX
		เครดิต	เงินสด	XX	ภาษีซื้อ	XX	
					เครดิต	เงินสด	XX
2	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินสด	เดบิต	เงินสด	XX	เดบิต	เงินสด	XX
		เครดิต	วัตถุดิบ	XX	เครดิต	วัตถุดิบ	XX
					ภาษีซื้อ	XX	
3	จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบ เช่น ค่าขนส่งวัตถุดิบ ค่าภาษีขาเข้า ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า	เดบิต	วัตถุดิบ	XX	เดบิต	วัตถุดิบ	XX
		เครดิต	เงินสด	XX	เครดิต	เงินสด	XX
4	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ	เดบิต	วัตถุดิบ	XX	เดบิต	วัตถุดิบ	XX
		เครดิต	เจ้าหนี้การค้า	XX	ภาษีซื้อ	XX	
					เครดิต	เจ้าหนี้การค้า	XX
5	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเป็นเงินเชื่อ	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX
		เครดิต	วัตถุดิบ	XX	เครดิต	วัตถุดิบ	XX
					ภาษีซื้อ	XX	
6	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้การค้า ไม่ได้ส่วนลด	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX
		เครดิต	เงินสด	XX	เครดิต	เงินสด	XX

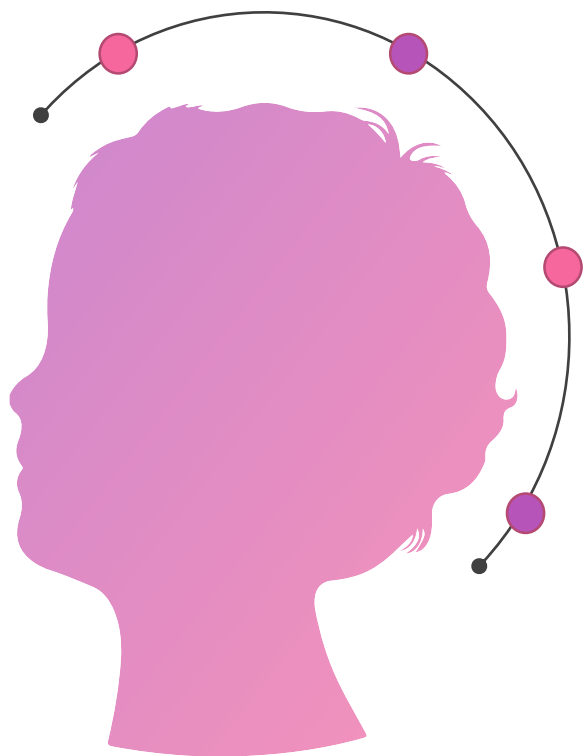
ลำดับ	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม			การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		
7	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้การค้าได้ ส่วนลด	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า	XX
			เครดิต เงินสด	XX		เครดิต เงินสด	XX
			วัตถุดิบ	XX		วัตถุดิบ	XX
8	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการ ผลิต	เดบิต	งานระหว่างทำ	XX	เดบิต	งานระหว่างทำ	XX
			เครดิต วัตถุดิบ	XX		เครดิต วัตถุดิบ	XX
9	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการ ผลิต	เดบิต	ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX	เดบิต	ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX
			เครดิต วัตถุดิบ	XX		เครดิต วัตถุดิบ	XX
10	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลัง	เดบิต	วัตถุดิบ	XX	เดบิต	วัตถุดิบ	XX
			เครดิต งานระหว่างทำ	XX		เครดิต งานระหว่างทำ	XX
11	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลัง	เดบิต	วัตถุดิบ	XX	เดบิต	วัตถุดิบ	XX
			เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX		เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX

ตัวอย่างที่ 3

การบันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบวิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่องกรณีกิจการไม่จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและกรณีกรณีกิจการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ว.ด.ป.	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	
25X1 ต.ค. 1	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสดราคา 12,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	เดบิต วัตถุดิบ	12,000	เดบิต วัตถุดิบ	12,000
		เครดิต เงินสด	12,000	ภาษีซื้อ	840
				เครดิต เงินสด	12,840
5	ส่งคืนวัตถุดิบที่ซื้อเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25X1 ราคา 2,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ได้รับเงินสดทันที	เดบิต เงินสด	2,000	เดบิต เงินสด	2,140
		เครดิต วัตถุดิบ	2,000	เครดิต วัตถุดิบ	2,000
				ภาษีซื้อ	140
9	จ่ายค่าขนส่งวัตถุดิบ 120 บาท	เดบิต วัตถุดิบ	120	เดบิต วัตถุดิบ	120
		เครดิต เงินสด	120	เครดิต เงินสด	120
18	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อจากห้างหุ้นส่วนจำกัดเอบี ราคา 42,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% เงื่อนไข 2/10, n/30	เดบิต วัตถุดิบ	42,000	เดบิต วัตถุดิบ	42,000
		เครดิต เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี	42,000	ภาษีซื้อ	2,940
				เครดิต เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี	44,940
20	ส่งคืนวัตถุดิบให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอบี ราคา 2,000 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี	2,000	เดบิต เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี	2,140
		เครดิต วัตถุดิบ	2,000	เครดิต วัตถุดิบ	2,000
				ภาษีซื้อ	140

ว.ด.ป.	รายการ	การบันทึกบัญชี-กรณีไม่จดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม		การบันทึกบัญชี-กรณีจดทะเบียน เข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	
27	จ่ายชำระหนี้ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอบีทั้งหมด	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี 40,000	เดบิต	เจ้าหนี้การค้า-หจก.เอบี 42,800
			เครดิต เงินสด 39,200		เครดิต เงินสด 42,000
			เครดิต วัตถุดิบ 800		เครดิต วัตถุดิบ 800
28	เบิกวัตถุดิบทางตรงไปใช้ในการผลิต จำนวน 25,000 บาท	เดบิต	งานระหว่างทำ 25,000	เดบิต	งานระหว่างทำ 25,000
			เครดิต วัตถุดิบ 25,000		เครดิต วัตถุดิบ 25,000
29	เบิกวัตถุดิบทางอ้อมไปใช้ในการผลิต จำนวน 3,000 บาท	เดบิต	ค่าใช้จ่ายการผลิต 3,000	เดบิต	ค่าใช้จ่ายการผลิต 3,000
			เครดิต วัตถุดิบ 3,000		เครดิต วัตถุดิบ 3,000
30	ส่งวัตถุดิบทางตรงคืนคลังจำนวน 2,200 บาท	เดบิต	วัตถุดิบ 2,200	เดบิต	วัตถุดิบ 2,200
			เครดิต งานระหว่างทำ 2,200		เครดิต งานระหว่างทำ 2,200
31	ส่งวัตถุดิบทางอ้อมคืนคลังจำนวน 300 บาท	เดบิต	วัตถุดิบ 300	เดบิต	วัตถุดิบ 300
			เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต 300		เครดิต ค่าใช้จ่ายการผลิต 300

บัตรวัตถุดิบ

บัตรวัตถุดิบ (Stock Card) เป็นบัตรที่ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุดิบ คือการรับและจ่ายวัตถุดิบ โดยแสดงรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งในส่วนของการรับเข้า ปริมาณการเบิกใช้เข้างานแต่ละงาน และปริมาณของวัตถุดิบที่คงเหลืออยู่ในแต่ละช่วงเวลาบัตรวัตถุดิบ 1 บัตร ใช้กับวัตถุดิบ 1 ชนิด ตัวอย่างรูปแบบบัตรวัตถุดิบ

ตัวอย่างที่ 5

กิจการอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบระหว่างเดือนสิงหาคม 25X1 ดังนี้

- 25X1
- ส.ค. 1 วัตถุดิบ A ยกมา 1,000 หน่วย ๆ ละ 60 บาท วัตถุดิบ B ยกมา 1,500 หน่วย ๆ ละ 40 บาท
- 5 เบิกวัตถุดิบ A ไปใช้ในการผลิต 700 หน่วย
- 7 เบิกวัตถุดิบ B ไปใช้ในการผลิต 1,000 หน่วย
- 15 ซื้อวัตถุดิบ A 2,000 หน่วย ๆ ละ 60 บาท วัตถุดิบ B 1,500 หน่วย ๆ ละ 40 บาท
- 17 ส่งคืนวัตถุดิบ A 200 หน่วย วัตถุดิบ B 300 หน่วยให้ผู้ขายเนื่องจากแบบไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ
- 31 รับคืนวัตถุดิบ A 150 หน่วย จากฝ่ายผลิต

ให้ทำ บัตรวัตถุดิบ

ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบของกิจการผลิต ไม่ว่ากิจการจะซื้อวัตถุดิบชนิดใด ปกติจะบันทึกรวมอยู่ในบัญชีเดียวกัน ดังนั้น บัตรวัตถุดิบจึงเปรียบเสมือนบัญชีแยกประเภทย่อยของบัญชีซื้อวัตถุดิบหรือบัญชีวัตถุดิบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อวันที่ 4 มกราคม 25X1 กิจการผลิตแห่งหนึ่งซื้อวัตถุดิบดังต่อไปนี้โดยจ่ายเป็นเช็ค เพื่อเริ่มดำเนินธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และใช้วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

วัตถุดิบ ก จำนวน 2,000 เมตร ๆ ละ 50 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

วัตถุดิบ ข จำนวน 1,000 เส้น ๆ ละ 12 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

วัตถุดิบ ค จำนวน 1,500 โหล ๆ ละ 30 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%

- ให้ทำ
1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป
 2. ผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป (เฉพาะบัญชีวัตถุดิบ)
 3. บัตรวัตถุดิบ

1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

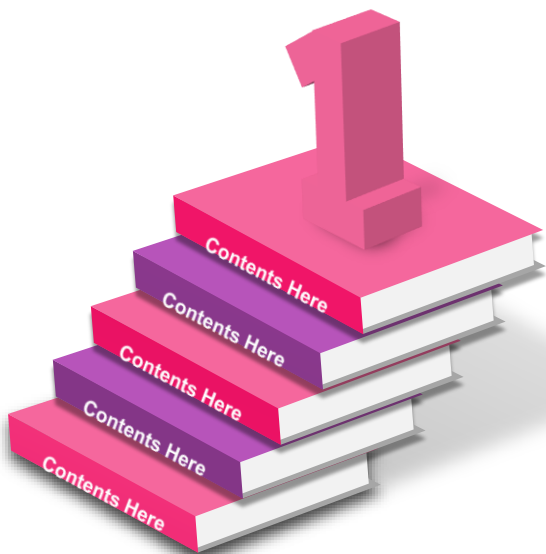
พ.ศ. 25X1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	4	วัตถุดิบ (2,000 X 50 + 1,000 X 12 + 1,500 X 30)		157,000	-		
		ภาษีซื้อ (157,000 X 7%)		10,990	-		
		เงินฝากธนาคาร				167,990	-
		ซื้อสินค้าโดยจ่ายเป็นเช็ค					

เงินฝากธนาคาร																
157,000																
3. ทำบัตรวัตถุดิบ																
บัตรวัตถุดิบ - ก																
หน่วยนับ : เมตร					รหัส M01			จุดสั่งซื้อ : 200								
พ.ศ. 25X1		รับ			จ่าย			ยอดคงเหลือ								
เดือน	วันที่	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน						
ม.ค	4	2,000	50	100,000				2,000	50	100,000						
บัตรวัตถุดิบ - ข																
หน่วยนับ : เส้น					รหัส M02			จุดสั่งซื้อ : 100								
พ.ศ. 25X1		รับ			จ่าย			ยอดคงเหลือ								
เดือน	วันที่	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน						
ม.ค	4	1,000	12	12,000				1,000	12	12,000						
บัตรวัตถุดิบ - ค																
หน่วยนับ : โหล					รหัส M02			จุดสั่งซื้อ : 100								
พ.ศ. 25X1		รับ			จ่าย			ยอดคงเหลือ								
เดือน	วันที่	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน						
ม.ค	4	1,500	30	45,000				1,500	30	45,000						

ตัวอย่างที่ 5

กิจการอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบระหว่างเดือนสิงหาคม 25X1 ดังนี้

- 25X1
- ส.ค. 1 วัตถุดิบ A ยกมา 1,000 หน่วย ๆ ละ 60 บาท วัตถุดิบ B ยกมา 1,500 หน่วย ๆ ละ 40 บาท
- 5 เบิกวัตถุดิบ A ไปใช้ในการผลิต 700 หน่วย
- 7 เบิกวัตถุดิบ B ไปใช้ในการผลิต 1,000 หน่วย
- 15 ซื้อวัตถุดิบ A 2,000 หน่วย ๆ ละ 60 บาท วัตถุดิบ B 1,500 หน่วย ๆ ละ 40 บาท
- 17 ส่งคืนวัตถุดิบ A 200 หน่วย วัตถุดิบ B 300 หน่วยให้ผู้ขายเนื่องจากแบบไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ
- 31 รับคืนวัตถุดิบ A 150 หน่วย จากฝ่ายผลิต
- ให้ทำ บัตรวัตถุดิบ

[illegible]

บัตรวัดญาติ - B

หน่วยนับ : ชิ้น

รหัส W002

จุดสั่งซื้อ : 500

พ.ศ. 25X1		รับ			จ่าย			ยอดคงเหลือ		
เดือน	วันที่	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน	จำนวนหน่วย	@	จำนวนเงิน
ส.ค.	1							1,500	40	60,000
	7				1,000	40	40,000	500	40	20,000
	15	1,500	40	60,000				2,000	40	80,000
	17				300	40	12,000	1,700	40	68,000

